

بسمه تعالی

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی و استعدادهای درخشان

شیوه نامه اجرایی آیین نامه یکپارچه آموزشی دانشگاه کاشان

به همراه تبصره های الحاقی موارد تفویض اختیار شده به دانشگاه

برای دوره های تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری

مهر ۱۴۰۲

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در راستای حفظ و ارتقاء کیفیت آموزشی در نظام آموزش عالی کشور و تحقق گام دوم انقلاب اسلامی، مرجعیت علمی و مشارکت دانشگاه ها در تمدن سازی با رویکرد حکمتی و دانایی محور، آیین نامه یکپارچه مقررات آموزشی دوره های تحصیلی تدوین شد. این آیین نامه در دو بخش عمومی و اختصاصی همراه با پیوست تعاریف، تنظیم شده است و در سطح کلیه زیرنظام های آموزش عالی، دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی که به نحوی مسئول پذیرش، آموزش و بالندگی دانشجویان هستند، به اجرا گذاشته می شود.

ماده ۱. هدف

هدف از تدوین این آیین نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه های کشور به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی، و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره گیری بهینه از ظرفیت های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره های تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی است.

بخش نخست: مواد عمومی

ماده ۲. شرط ورود به دانشگاه، تأیید شایستگی های علمی و عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی (که توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می شود) و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است.

ماده ۳. آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام ترمی-واحدی است.

ماده ۴. دانشگاه موظف است در رشته های مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی و دوره ای که مجوز آن را از شورای گسترش آموزش عالی وزارت دریافت نموده است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه های آموزشی و درسی را که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت و مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی تدوین گردیده است اجرا نماید.

ماده ۵. چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته مطابق آخرین برنامه درسی مصوب شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه کاشان با رعایت پیش نیاز (تقدم و تاخر) هر درس است.

تبصره ۱: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی که منجر به دانش آموختگی می شود، از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۶. در صورت به دست نیامدن نمره قبولی در خارج از سنوات مجاز تحصیلی در هر درس یا حذف غیرموجه درس به تشخیص دانشگاه، دانشجوی مشمول آموزش رایگان جهت انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه است.

ماده ۷. شرکت دانشجو در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.

تبصره ۱. اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس، غیبت کند، نمره آن درس صفر ثبت می شود. در صورتی که به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس صفر و نمره آن، از مجموع درس های آن نیمسال حذف می شود.

تبصره ۲. نظارت بر رعایت نظم و انضباط آموزشی و مقررات دانشگاه توسط دانشجو در کلاس درس بر عهده مدرس درس می باشد. مدرس درس موظف به ثبت حضور و غیاب دانشجویان در هر جلسه و گزارش آن مطابق ضوابط دانشگاه است و دانشگاه موظف است نسبت به ثبت الکترونیکی آمار برگزاری کلاس ها و حضور و غیاب دانشجویان اقدام نماید.

❖ تبصره های الحاقی ماده ۷:

۱. موجه شده غیبت امتحانی تنها در صورت داشتن دلایل پزشکی یا حوادث و با تایید مرکز مشاوره و بهداشت دانشگاه امکان پذیر است.

۲. چنانچه دانشجویی در امتحان تئوری دروس کارگاهی و آزمایشگاهی غیبت داشته باشد، ارزشیابی، با توجه به سهم بخش عملی آن دروس صورت می پذیرد.

ماده ۸. پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، توسط مدرس همان درس و بر اساس حضور، شرکت در فعالیت های کلاسی، انجام تکالیف درس و نتایج امتحانات ارزشیابی می شود.

تبصره ۱. برگزاری آزمون کتبی برای درس های نظری الزامی است

تبصره ۲. مدرس درس موظف است نمرات دانشجویان مقطع کارشناسی را حداکثر ده روز و نمرات مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی را حداکثر تا ۲۰ روز پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و پس از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، در سامانه پویای دانشگاه ثبت نهایی نماید.

تبصره ۳. مدرس درس موظف است بر گه های امتحانی و سایر فعالیت های درسی و مستندات آزمون در هر درس را پس از پایان امتحانات به عنوان سوابق درس تا حداقل یک نیمسال تحصیلی نزد خود نگهداری نماید.

تبصره ۴. نمره هر یک از دروس پس از انقضای مدت مذکور و اعلام به آموزش کل غیر قابل تغییر می باشد. در صورت درخواست مدرس جهت تغییر نمره ثبت شده، دانشگاه مطابق ضوابط مصوب خود با دریافت فرم اصلاح نمره و دلایل اشتباه صورت پذیرفته در ثبت نمره توسط مدرس، مجاز به اصلاح نمره می باشد.

❖ تبصره الحاقی ماده ۸:

۱. مجموع نمرات آزمونهای کتبی درس نظری، باید حداقل ۵۰٪ نمره کل را شامل شود.
۲. تغییر نمره ثبت نهایی شده صرفا پس از ارائه مستندات توسط استاد درس و با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است. تغییر نمره حداکثر تا یک ماه پس از ثبت نهایی آن امکان پذیر است.
۳. حداکثر مهلت اعلام نمره دروس پروژه، پروژه تحقیقاتی، پژوهش های انفرادی، کارآموزی و طرح نهایی اخذ شده در نیمسال اول، تا سی و یکم شهریور و اخذ شده در نیمسال دوم، تا سی ام بهمن سال بعد است.

ماده ۹. سقف مدت مجاز تحصیل در هر دوره محدود است و با اتمام سنوات مجاز، امکان تحصیل در آن دوره از دانشجو سلب می‌شود و دانشجو محروم از ادامه تحصیل می‌شود.

ماده ۹. مدت مجاز تحصیل در دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته ۴ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۸ نیمسال است.

تبصره ۱. مدت مجاز مرخصی‌های بدون احتساب سنوات که مطابق ضوابط دانشگاه قابل استفاده برای دانشجو می‌باشد به شرح زیر است:

- مرخصی زایمان برای هر فرزند (مطابق قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب مجلس شورای اسلامی)، یک نیمسال در طول دوره بارداری و حداکثر ۴ نیمسال پس از زایمان برای مادران دانشجو دارای فرزند زیر دو سال؛
- مرخصی پزشکی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی؛
- سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند مأموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد، مدت مجاز را حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش دهد.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۹:

۱- افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجو برای نیمسال نهم و دهم در اختیار شورای آموزشی دانشگاه، و برای نیمسال یازدهم و بعد از آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.

۲- افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجویان شاهد و ایثارگر تا نیمسال یازدهم مشابه دانشجویان عادی و برای نیمسال دوازدهم در اختیار شورای آموزشی دانشگاه و برای نیمسال سیزدهم و بعد از آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.

۳- ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال یازدهم و بعد از آن، منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.

۴- دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی و حذف نیمسال استفاده کند که هر دوی آن با احتساب در سنوات می‌باشد.

۵- شهریه نیمسال نهم و بعد از آن مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه است.

ماده ۱۰. دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً یا از طریق وکیل قانونی خود و بصورت رسمی به آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یکبار و تا حداکثر دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیراینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره ۱: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل در محدوده سنوات مجاز تحصیلی و به شرط امکان اتمام واحدهای باقیمانده در سنوات مجاز تحصیلی باقیمانده صرفاً بر عهده شورای آموزشی دانشگاه

است.

تبصره ۲. عدم انتخاب واحد در هر نیمسال توسط دانشجو به عنوان انصراف از تحصیل بوده و در صورت عدم پی گیری دانشجو و عدم تعیین تکلیف وضعیت آموزشی دانشجو در آن نیمسال تحصیلی، در پایان همان نیمسال تحصیلی در وضعیت دانشجو به عنوان انصراف از تحصیل اعمال می شود.

❖ تبصره های الحاقی به ماده ۱۰:

۱. مدرک کاردانی حسب تقاضای مستند دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو، صادر می شود.

اصلاحیه وزارتی: دانشجویان منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی، برای دریافت مدرک کاردانی باید شرط میانگین کل ۱۲ در دروس گذرانده شده را احراز کنند؛ درواقع اگر دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی، حداقل ۶۸ واحد درسی (حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی بگذرانند، و میانگین کل «واحدهای گذرانده شده» وی ۱۲ یا بالاتر باشد، می تواند مدرک همان رشته را دریافت کند. (بند ۵ ابلاغیه ۲۳۱۵۶۷/۲ مورخ ۹۸/۹/۶). در غیر این صورت به چنین دانشجویی و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط یک گواهی، مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

۱- چنانچه دانشجوی هزینه پرداز درخواست انصراف خود را حداکثر تا قبل از دو ماه از سپری شدن نیمسال تحصیلی ارائه دهد، ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یادشده باشد، لازم است شهریه به صورت کامل پرداخت گردد.

۲- چنانچه دانشجوی روزانه با آموزش رایگان در هر بازه زمانی از نیمسال از ادامه تحصیل انصراف دهد، ملزم به پرداخت هزینه آموزش رایگان کل نیمسال به حساب سازمان امور دانشجویان می باشد.

۳- صدور مدرک کاردانی برای دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل به شیوه استخراج از واحدهای گذرانده شده و صرفاً بر مبنای میانگین کل همان واحدها صورت می پذیرد.

ماده ۱۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذرانند، نمره یا نمره های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی دانشجو ثبت شده و این نمره ها در میانگین نیمسال و کل دوره محاسبه می شود.

تبصره ۱. دانشگاه مجاز است با درخواست کتبی دانشجو مبنی بر بلاثر نمودن نمره حداکثر یک درس مردودی از میانگین کل دوره موافقت نماید. نمره مردودی درس مذکور در ریز نمرات ثبت و در میانگین نیمسال تحصیلی محاسبه می شود. درخواست کتبی دانشجو و حذف درس مردودی صرفاً پس از قبولی در آن درس قابل انجام است. گذراندن دروس با استفاده از ماده مذکور، مشروطی دانشجو در نیمسال های قبل را خنثی نمی کند و شورای هدایت

استعدادهای درخشان وزارت مجاز است دانشجویی را که از این تبصره استفاده می‌نماید و به واسطه آن حائز شرایط استعداد درخشان می‌شود را از شمول تسهیلات خود خارج نماید.

تبصره ۲. تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

ماده ۱۲. معادل سازی نمرات دروس گذرانده شده برای دانشجویان انصرافی، اخراجی، تغییر رشته ای، انتقالی و یا تغییر رشته توأم با انتقال، با رعایت موارد زیر انجام می‌شود.

الف) از زمان گذراندن آن درس بیش از ۵ سال نگذشته باشد و حداقل نمره قابل قبول (در دوره کاردانی و کارشناسی ۱۲، در دوره کارشناسی ارشد ۱۴ و در دوره دکتری تخصصی ۱۶) را در دانشگاه یا رشته مبدا کسب کرده باشد.

ب) دروس از دوره یا دوره‌هایی که منتج به اخذ یک مدرک تحصیلی رسمی شده باشد نمی‌تواند معادل سازی شود.

ج) به منظور جلوگیری از تضییع حقوق دیگر دانشجویان، دانشگاه بایستی بر اساس شیوه نامه مصوب شورای آموزشی دانشگاه برای معادل سازی نمرات که در زمان درخواست دانشجو، کتباً به وی اطلاع رسانی می‌کند، ضریب معادل سازی نمرات را بر اساس کیفیت و ویژگی های دانشگاه یا رشته مبدا و مقصد تعیین و اعمال نماید و نمره معادل سازی شده در نمرات دانشگاه مقصد درج شود.

د) به ازای هر ۲۰ واحد از دروس معادل سازی شده ۱ نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو در دوره کاردانی و کارشناسی کاسته می‌شود.

ه) برای دانشجوی کارشناسی ارشد به ازاء معادل سازی هر ۱۲ واحد درسی، یک نیمسال تحصیلی از سنوات مجاز تحصیل وی کسر می‌شود.

ماده ۱۳. برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره، چگونگی اعلام و ثبت نمره، زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، نحوه اعتراض به نتایج امتحانات، تاریخ تجدید نظر و دیگر موضوعات اجرایی، مطابق تقویم آموزشی دانشگاه کاشان خواهد بود.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۱۳:

۱- انتخاب واحد پس از بازه زمانی مندرج در تقویم آموزشی نیمسال، مستلزم پرداخت جریمه است.

۲- دانشجو می‌تواند در زمان حذف و اضافه هر نیمسال، حداکثر ۳ درس انتخابی خود را حذف، و سه درس جدید اضافه نماید؛ مشروط بر آنکه تعداد واحدهای باقیمانده وی کمتر از ۱۲ واحد و بیش از ۲۰ واحد نشود.

۳- در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید شورای آموزشی دانشکده قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان پذیر است.

۴- در صورت اضطرار، دانشجو می‌تواند تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس را با تأیید گروه آموزشی حذف کند، به شرطی که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

۵- چنانچه میانگین نمرات یک نیمسال دانشجو ۱۷ و بالاتر از آن باشد، می‌تواند برای نیمسال بعدی حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

- ۶- چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش‌آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، به شرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.
- ۷- چنانچه تعداد واحد گذرانده دانشجو هنگام دانش‌آموختگی بیش از تعداد واحدهای مصوب رشته تحصیلی وی باشد، هزینه واحدهای مازاد، بر اساس نرخ شبانه از او دریافت می‌گردد.

بخش دوم: مواد اختصاصی

الف- دوره تحصیلی کارشناسی پیوسته

- ماده ۱۴.** مدت مجاز تحصیل در دوره های تحصیلی در دوره کارشناسی پیوسته ۸ نیمسال است.
- تبصره ۱.** دانشگاه اختیار دارد، مدت مجاز را برای دوره کارشناسی پیوسته حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش دهد.
- تبصره ۲:** در صورت افزایش سنوات موضوع تبصره ۱ این ماده و موجه نبودن آن از نظر دانشگاه، پرداخت هزینه برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان جهت سنوات غیرمجاز، طبق تعرفه هیئت امنای دانشگاه است.
- تبصره ۳.** نیمسال هایی که دانشجو بابت افزایش سنوات، شهریه پرداخت می کند از مدت تعهد خدمت آموزش رایگان وی کسر می شود.
- تبصره ۴.** حداقل مدت مجاز برای دانش آموختگی در دوره کارشناسی پیوسته ۶ نیمسال تحصیلی می باشد.
- ماده ۱۵.** تحصیل همزمان دانشجوی دوره کارشناسی به شیوه حضوری در کلیه دانشگاه ها (دولتی و غیردولتی) و کلیه دوره های تحصیلی ممنوع است.
- تبصره ۱.** دانشجوی دوره کارشناسی می‌تواند همزمان در شیوه‌های غیرحضوری کاردانی و کارشناسی که منتهی به مدرک تحصیلی رسمی می‌شود، تحصیل کند.
- تبصره ۲.** تحصیل همزمان دانشجویان استعدادهای درخشان دوره کارشناسی بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می‌شود.
- ماده ۱۶.** نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۲ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد؛ آن نیمسال، مشروط تلقی می‌شود. چنانچه دانشجو در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب، مشروط شود از ادامه تحصیل محروم می‌شود.
- تبصره ۱.** تعداد واحدهای درسی قابل اخذ توسط دانشجو و شرایط آن در نیمسال پس از مشروطی مطابق ضوابط دانشگاه مندرج در شیوه نامه اجرایی دانشگاه (موضوع ماده ۵۱ این آیین‌نامه) و با رعایت مفاد ماده ۱۷ این آیین‌نامه انجام می‌شود.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۱۶:

- ۱- چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

۲- ملاک بررسی وضعیت مشروطی، تعداد واحد باقی‌مانده آن نیمسال و بدون در نظر گرفتن تعداد واحد دروسی است که غیبت امتحانی آنها موجه شده است.

ماده ۱۷. انتخاب حداقل ۱۲ واحد درسی در هر نیمسال تحصیلی برای دانشجو الزامی است.

تبصره ۱. حداکثر واحد درسی قابل اخذ در هر نیمسال تحصیلی ۲۰ واحد و در بازه تابستان ۶ واحد است.

تبصره ۲. اگر میانگین نمرات دانشجویی در نیمسال تحصیلی حداقل ۱۷ باشد، با تایید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۳. در نیمسال تحصیلی آخر که دانشجو صرفاً ۲۴ واحد درسی باقیمانده دارد می تواند صرف نظر از میانگین کل (کمتر از ۱۰ نباشد) و مشروطی، ۲۴ واحد درسی را اخذ نماید.

تبصره ۴. در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش آموخته می شود، با تایید گروه آموزشی، می تواند واحدهای مذکور را در بازه تابستان اخذ کند.

تبصره ۵. بازه تابستان، به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود. نمرات دروسی که دانشجو در بازه تابستان می گذراند، تنها در میانگین کل دانشجو محاسبه می شود و نمرات کسب شده در بازه تابستان، مشمول ضوابط مشروطی این آیین‌نامه یا تبصره ۲ این ماده نمی شود.

تبصره ۶: نمرات دانشجو در نیمسالی که الزاماً کمتر از ۱۲ واحد انتخاب می کند و کسر بودن واحدها خارج از اراده اوست، همانند دروس بازه تابستانی در میانگین کل او محاسبه می شود و چنانچه میانگین نیمسال کمتر از ۱۲ کسب کند آن نیمسال جزو مشروطی محسوب نمی شود و همچنین در صورت کسب میانگین بالای ۱۷ مشمول تبصره ۲ همین ماده نمی شود. ولی آن نیمسال جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۷. دانشجو نمی تواند همزمان از مفاد تبصره ۳ و ۴ این ماده استفاده کند.

تبصره ۸. در صورتی که دانشجو برای دانش آموختگی حداکثر دو درس نظری تا سقف ۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد، با تایید گروه آموزشی می تواند آن دو درس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال تحصیلی یا بازه تابستان اخذ کند.

تبصره ۹. چنانچه دانشجو قبلاً یک درس عملی - نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکرده است اما دوره عملی آن درس را گذرانده باشد، می تواند با رعایت مفاد تبصره ۸ این ماده بخش نظری آن درس را بصورت معرفی به استاد اخذ نماید.

ماده ۱۸: دانشجو می تواند در صورت موافقت دانشگاه، یک هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را در بازه زمانی تعیین شده توسط دانشگاه، حذف کند.

تبصره ۱. در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حدنصاب شود، آن نیمسال به‌عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود. چنانچه در این نیمسال، دانشجو میانگین کمتر از ۱۲ را کسب کند آن نیمسال جزو مشروطی محسوب نمی‌شود و همچنین در صورت کسب میانگین بالای ۱۷ مشمول تبصره ۲ ماده ۱۷ نمی‌شود.

تبصره ۲. اخذ مجدد درس موضوع این ماده و عدم تأیید عذر موجه دانشجو توسط دانشگاه، با پرداخت هزینه برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان جهت اخذ مجدد این درس، مطابق مصوبه هیئت امنای دانشگاه امکان پذیر است.

ماده ۱۹. دانشجو می تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره کارشناسی پیوسته تا دو نیمسال با تقاضای کتبی و موافقت دانشگاه از مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات مجاز تحصیلی استفاده نماید.

ماده ۲۰. دانشجوی دوره کارشناسی پیوسته می تواند در صورت دارا بودن شرایط زیر «در دانشگاه کاشان» و در صورت موافقت دانشگاه، مشروط به امکان ادامه تحصیل در «سنوات مجاز باقیمانده»، رشته تحصیلی خود را تغییر دهد.

۱. نمره اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی ربط از نمره خام آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته/گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش (با تایید سازمان سنجش آموزش کشور)، کمتر نباشد.

۲. ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۳. حداقل ۱/۶ و حداکثر ۲/۳ واحدهای درسی دوره را گذرانده باشد.

۴. دانشجو در هر دوره تحصیلی فقط یک بار می تواند با رعایت ضوابط تغییر رشته دهد.

تبصره ۱. تغییر رشته یا گرایش در دوره کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته، فقط در رشته ها یا گرایش های همان مجموعه امتحانی مجاز است.

تبصره ۲. در صورت تغییر رشته، معادل سازی دروس مطابق با ضوابط ماده ۱۲ این آیین نامه قابل انجام است.

تبصره ۳. تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره تحصیلی از طریق بدون آزمون (پذیرش با سوابق تحصیلی) باشد به رشته هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد (پذیرش با آزمون)، ممنوع است.

❖ تبصره های الحاقی ماده ۲۰:

تغییر رشته با توجه به شرایط و ضوابط زیر صورت می پذیرد:

۱- متقاضی باید در آزمون سراسری سال ورود، حد نصاب رشته مورد نظر را در دانشگاه کاشان یا دانشگاه مقصد (در صورت انتقال توأم با تغییر رشته) کسب کرده باشد.

۲- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید وجود داشته باشد.

۳- متقاضی می بایست موافقت گروه آموزشی مبدا و مقصد را برای تغییر رشته یا انتقال توأم با تغییر رشته کسب کند.

۴- در صورت پذیرش دانشجو در رشته جدید، دروسی که ایشان در رشته قبلی گذرانده طبق ماده ۲۰ در گروه آموزشی جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید، اشتراک محتوایی داشته باشد. لازم به ذکر است دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه معدل کل منظور می شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده بدون احتساب در معدل، در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این حال چنانچه معدل کل واحدهای پذیرفته شده او کمتر از ۱۲ باشد، به ازای هر ۱۲ واحد یک مشروطی برای دانشجو در رشته جدید منظور می گردد.

۵- تطبیق و معادل سازی نمرات دروس قبلی دانشجو با موافقت گروه آموزشی امکان پذیر است. به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.

۶- تغییر رشته و ادامه تحصیل دانشجویان دوره نوبت دوم و پردیس تنها در همان دوره امکان پذیر است.

۷- تغییر رشته دانشجویان خارجی بدون آزمون از شمول شرط بند یک مستثنی است. اما چنانچه پذیرش از طریق کنکور سراسری باشد، ابتدا بایستی مکاتبات لازم توسط سرپرست دانشجویان خارجی با سازمان و ارگانهای مرتبط انجام گیرد و در صورت موافقت، بدون در نظر گرفتن شرط بند ۱، درخصوص تغییر رشته اقدام شود.

ماده ۲۱. تغییر رشته یا انتقال دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه پرداز به رایگان، از غیرحضوری به نیمه حضوری و حضوری، و از نیمه حضوری به حضوری، از پذیرش سوابق تحصیلی به پذیرش با آزمون ممنوع است ولی عکس آن مجاز است.

ماده ۲۲. دانشگاه موظف است در تحقق رویکرد شاگرد پروری و نقش مربیگری اعضای هیئت علمی برای هدایت تحصیلی دانشجویان از زمان پذیرش، یکی از اعضای هیئت علمی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان «راهنمای (مشاور) آموزشی» به صورت رسمی تعیین و بر اساس شیوه نامه مصوب وزارت که به همین منظور ابلاغ می شود، اقدام نماید.

ماده ۲۳. در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی) را با نمره قبولی بگذراند و میانگین کل واحدهای گذرانده شده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، می تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت به چنین دانشجویی و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط یک گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده می شود.

تبصره ۱. در رشته های فنی و مهندسی واژه «مهندسی» از عنوان رشته برای دانشجویان مشمول دریافت کاردانی بین مقطعی حذف می شود. مگر در موارد استثناء که کلمه مهندسی از ارکان اصلی رشته می باشد (مانند رشته مهندسی پزشکی).

تبصره ۲. در صورتی که دانشجو تعداد بیش از ۶۸ واحد درسی را گذرانده باشد، ضمن رعایت مفاد این ماده، نمرات دروسی در میانگین محاسبه می شود که تاثیر مثبت داشته باشد.

تبصره ۳. مدرک کاردانی حسب تقاضای رسمی دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو، صادر می شود.

❖ تبصره های الحاقی ماده ۲۳:

۱. ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود و تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.
۲. دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً یا وکیل قانونی به صورت کتبی به مدیر امور آموزشی دانشگاه ارائه کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.
۳. چنانچه دانشجوی هزینه‌پرداز درخواست انصراف خود را حداکثر تا قبل از دو ماه از سپری شدن نیمسال تحصیلی ارائه دهد، ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یادشده باشد، لازم است شهریه به صورت کامل پرداخت گردد.
۴. چنانچه دانشجوی روزانه با آموزش رایگان در هر بازه زمانی از نیمسال از ادامه تحصیل انصراف دهد، ملزم به پرداخت هزینه آموزش رایگان کل نیمسال به حساب سازمان امور دانشجویان می‌باشد.
۵. صدور مدرک کاردانی برای دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل به شیوه استخراج از واحدهای گذرانده شده و صرفاً بر مبنای میانگین کل همان واحدها صورت می‌پذیرد.

ماده ۲۴. ملاک دانش آموختگی برای دوره‌های کاردانی پیوسته و ناپیوسته، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، گذراندن کلیه واحدهای دوره و داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل دانشجوی کاردانی یا کارشناسی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۲ باشد، تنها یک نیمسال «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۱۶ واحد از درس‌های تخصصی و پایه که در آن نمره قبولی بین ۱۰ تا ۱۲ را کسب کرده است، میانگین کل دوره را به حداقل ۱۲ برساند تا امکان دانش آموختگی بیابد در غیر این صورت دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود. پرداخت هزینه این دروس برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان، مطابق با مصوبه هیئت امنای دانشگاه می‌باشد.

ماده ۲۵. تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در آموزش دانشگاه است.

ب- دوره کارشناسی ارشد

ماده ۲۶. مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ۴ نیمسال تحصیلی است و تحصیل در این دوره تمام وقت است.

تبصره ۱. مدت مجاز تحصیل می‌تواند تا حداکثر ۱ نیمسال تحصیلی با تأیید دانشگاه افزایش یابد.

تبصره ۲: در صورت افزایش سنوات موضوع تبصره ۱ این ماده و موجه نبودن آن از نظر دانشگاه، پرداخت هزینه برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان جهت سنوات غیرمجاز، توسط هیئت امنای دانشگاه تصمیم‌گیری می‌شود.

❖ **تبصره‌های الحاقی ماده ۲۶:**

۱- تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ است که از این تعداد ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان نامه و باقی مانده به صورت واحدهای آموزشی است.

۲- افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجوی برای نیمسال پنجم در اختیار شورای تحصیلات تکمیلی، و برای نیمسال ششم و بعد از آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.

۳- ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال ششم و بعد از آن، منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.

۴- چنانچه گروه آموزشی گذراندن دروسی را برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو ضروری تشخیص دهد، یا چنانچه رشته دانشجویی با رشته مقطع کارشناسی وی نامتجانس باشد، بنا به تشخیص گروه آموزشی می تواند حداکثر ۱۲ واحد جبرانی بگذراند. در صورت گذراندن حداقل ۸ واحد جبرانی، یک نیمسال به سنوات تحصیلی مجاز وی افزوده می شود. نمره دروس مذکور در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نمی شود و هزینه آن دروس طبق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه از دانشجو دریافت می شود.

اصلاحیه وزارتی: برای دروس جبرانی، نمره قبولی در مقطع کفایت می کند و نمره این دروس در معدل نیمسال و میانگین کل محاسبه نمی شود. (بند ۶ ابلاغیه ۲۳۱۵۶۷/۲ مورخ ۹۸/۹/۶)

۵- دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان، تا نیمسال چهارم از پرداخت شهریه آموزشی معاف است، اما برای نیمسال پنجم و بعد از آن ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه است.

ماده ۲۷. دانشجو می تواند در صورت تائید دانشگاه با احتساب سنوات تحصیل، یک نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

❖ تبصره های الحاقی ماده ۲۶:

۱- درخواست مرخصی تحصیلی باید قبل از شروع نیمسال تحصیلی به تایید گروه آموزشی و دانشکده رسیده باشد.

ماده ۲۸. تحصیل همزمان در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته: با عنایت به نظریه فقهای شورای نگهبان و رأی هیات عمومی دیوان عدالت اداری به شماره بایگانی ۰۳۰۰۳۶۷ به تاریخ ۱۴۰۳/۹/۳ تحصیل همزمان (منظور تحصیل همزمان حداکثر در دو رشته تحصیلی (دو کدرشته محل) است) برای دانشجویان کارشناسی ارشد ناپیوسته صرفاً با رعایت شرایط زیر مجاز است و در سایر موارد تحصیل همزمان مجاز نمی باشد

۱- دانشجوی دارای توانمندی در مقطع کارشناسی ارشد که مشمول تحصیل همزمان در مقطع کارشناسی ارشد می باشد دانشجویی است که در کد ضریب رشته تحصیلی اول آزمون متمرکز کارشناسی ارشد برگزار شده توسط سازمان سنجش آموزش کشور رتبه ۱ را بدست آورده باشد.

تبصره: برای رشته های دارای آزمون عملی، رتبه مکتسبه بر اساس نمره کل نهایی با احتساب آزمون عملی باید ۱

باشد.

۲- دانشجوی مشمول تحصیل همزمان دارای شرایط بند ۱، مجاز به تحصیل در یکی از رشته‌های تحصیلی کارشناسی ارشد در همان کدضرب قبولی که در دانشگاه قبولی اول وی اجرا میشود، است. شروع به تحصیل در رشته تحصیلی دوم بایستی از ابتدای شروع به تحصیل در رشته تحصیلی اول باشد.

۳- دانشجوی مشمول تحصیل همزمان دارای شرایط بند ۱، برای تحصیل همزمان در رشته تحصیلی دوم در سالهای پس از پذیرش در رشته تحصیلی اول، یا تحصیل همزمان در دانشگاه دیگر، یا تحصیل همزمان در رشته تحصیلی در کدضرب دیگر، بایستی حتماً در آزمون متمرکز کارشناسی ارشد سازمان سنجش آموزش کشور برای رشته تحصیلی دوم شرکت نموده و رتبه ۱ را در کدضرب رشته تحصیلی دوم کسب نماید.

۴- دانشجوی مشمول تحصیل همزمان دارای شرایط بند ۱، می‌تواند در دوره‌های غیرحضوری مقطع کارشناسی یا کاردانی به تحصیل همزمان (به عنوان رشته تحصیلی دوم) اقدام نماید.

۵- دانشجوی مشمول تحصیل همزمان دارای شرایط بند ۱، جهت تحصیل همزمان در رشته دوم تحصیلی در مقطع دکتری تخصصی (در صورت داشتن شرایط شرکت در آزمون دکتری تخصصی) بایستی حتماً در آزمون نیمه‌متمرکز دکتری تخصصی سازمان سنجش آموزش کشور برای رشته تحصیلی دوم شرکت نموده و رتبه ۱ را از آزمون کتبی در کد ترکیب امتحانی مربوط به رشته تحصیلی دوم کسب نماید و در همان آزمون دکتری تخصصی پذیرفته شود.

۶- رعایت شرایط و الزامات نظام‌وظیفه برای دانشجویان آقا برای ثبت‌نام در رشته تحصیلی دوم الزامی است.

۷- رعایت شرایط مصوبه ۹۰۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تاریخ ۱۴۰۳ / ۶ / ۲۰ و اصلاحات آتی آن برای ثبت نام در رشته تحصیلی دوم الزامی است.

۸- دانشجویان پذیرفته‌شده به شیوه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در مقطع کارشناسی ارشد که دارای مدال طلا، نقره یا برنز المپیادهای علمی دانش‌آموزی مورد تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی (دارای مصوبه برای پذیرش بدون آزمون برای ورود به دانشگاه) می‌باشند و معدل آنها در مقطع کارشناسی مرتبط بالای ۱۶ است، مشمول بند ۳ تا ۷ تحصیل همزمان در مقطع کارشناسی ارشد میشوند.

ماده ۲۹. نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ است. میانگین قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود. ۲ نیمسال مشروطی اعم از متوالی یا متناوب، در دوره کارشناسی ارشد منجر به محرومیت از تحصیل دانشجو می‌شود.

ماده ۳۰. اخذ حداقل ۸ واحد درسی تا حداکثر ۱۴ واحد درسی در هر نیمسال تحصیلی توسط دانشجو الزامی است.

تبصره ۱. دانشجو در نیمسال آخر تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است.

تبصره ۲. در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حدنصاب شود، آن نیمسال به‌عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود. اما در مشروط شدن دانشجو بی‌تأثیر است.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۰:

۱- مجموع واحدهای جبرانی و اصلی دانشجو در یک نیمسال نباید بیش از ۱۶ واحد شود.

۲- دانشجو نمی‌تواند قبل از اتمام تمامی واحدهای درسی اقدام به اخذ پایان نامه نماید، مگر آنکه تعداد واحدهای باقیمانده کمتر از ۸ واحد باشد. در اینصورت علاوه بر واحدهای درسی واحد پایان نامه نیز باید اخذ گردد.

ماده ۳۱. در شرایط اضطرار، حذف یک درس با درخواست کتبی دانشجو و تایید دانشگاه، قبل از شروع امتحانات و با رعایت و احتساب آن نیمسال در سنوات تحصیلی امکان پذیر است.

ماده ۳۲. دانشجو موظف است مطابق با ضوابط دانشگاه تا قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، استاد راهنما و پیشنهاد (پروپوزال) خود را (با نظر استاد راهنما) به تصویب دانشگاه برساند. در صورت عدم تصویب پیشنهاد در موعد مقرر در دانشگاه، دانشجو مشمول امتیازات تبصره ۲ ماده ۲۶ این آیین‌نامه نمی‌شود و سنوات دانشجو موضوع تبصره ۲ ماده ۲۶ موجه قلمداد نمی‌شود. چنانچه دانشجو تا پایان نیمسال تحصیلی چهارم پیشنهاد خود را به تصویب دانشگاه نرساند، از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۲:

- ۱- دانشجو موظف است از نیمسال سوم به بعد، تا زمان دفاع، گزارش پیشرفت پژوهشی خود را به استاد راهنما ارائه دهد. ثبت انتخاب واحد در هر نیمسال منوط به تأیید گزارش پیشرفت پژوهشی توسط استاد راهنما می‌باشد.
- ۲- دانشجویی که در یک بازه زمانی مشخص، انتخاب واحد پایان‌نامه وی توسط استاد راهنما به علت عدم رضایت از حضور و پیشرفت پژوهشی لغو شود، موظف است ضمن اخذ موافقت استاد راهنما، با پرداخت جریمه نسبت به اخذ مجدد آن اقدام نماید، در غیر اینصورت به منزله منصرف از تحصیل شناخته شده و مشمول اعمال مقررات آموزشی می‌شود.
- ۳- در صورت عدم تصویب پیشنهاد دانشجو تا پایان نیمسال سوم وضعیت دانشجو به راکد تحصیلی تغییر خواهد کرد. در صورت عدم تصویب پیشنهاد تا پایان نیمسال چهارم دانشجو از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۳۳. چنانچه دانشجو در رشته یا گرایشی غیرمرتبط با رشته دوره کارشناسی خود مطابق ضوابط وزارت پذیرفته شود ملزم به گذراندن حداکثر ۱۲ واحد درسی جبرانی طبق نظر گروه آموزشی است. پرداخت هزینه توسط دانشجو (اعم از روزانه یا شهریه پرداز) برای دروس جبرانی توسط هیئت امنای دانشگاه تصمیم‌گیری می‌شود.

تبصره ۱. گروه آموزشی مربوطه، درس و تعداد واحد آن را بر اساس میزان مرتبط بودن رشته تحصیلی تعیین می‌کند.

تبصره ۲. دانشجو بایستی دروس جبرانی را با حضور در کلاس‌های دایر دوره کارشناسی (همان دانشگاه یا به صورت مهمانی) بگذراند و دانشگاه نمی‌تواند برای این دروس کلاس جدید برگزار نماید.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۳:

۳- گذراندن دروس جبرانی بصورت خودخوان امکانپذیر نمی باشد.

ماده ۳۴. «تغییر رشته» یا «انتقال» دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است. اما تغییر گرایش فقط در همان مجموعه امتحانی و در صورت کسب نمره مجاز در آزمون مطابق اعلام سازمان سنجش آموزش کشور با تأیید دانشگاه و در همان دانشگاه با تأیید دانشگاه مجاز می باشد.

ماده ۳۵. دانشجو پس از انجام کار تحقیقاتی خود و تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنما، مجاز است در حضور هیئت داوران از پایان‌نامه خود دفاع کند.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۵:

- ۱- استاد راهنما با درخواست دانشجو و تأیید گروه آموزشی حداکثر تا پایان نیمسال اول تعیین می‌شود.
- ۲- استاد راهنمای دوم در صورت پیشنهاد استاد راهنمای اصلی و با تأیید گروه آموزشی تعیین می‌شود. استاد راهنمای دوم می‌تواند عضو هیات علمی دانشگاه کاشان یا دیگر دانشگاه‌های معتبر داخلی و خارجی (با حداقل مرتبه استادیاری یا معادل آن) و یا دانش‌آموخته دکتری تخصصی در رشته مرتبط با موضوع پیشنهاد از یکی از دانشگاه‌های دولتی داخلی یا معتبر خارجی باشد. در هر حال، تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجو باید با هدایت و نظارت استاد راهنمای اصلی انجام گیرد.
- ۳- انتخاب استاد/استادان مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و تأیید گروه آموزشی از میان اعضای هیات علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط و مورد تأیید شورای دانشکده امکان‌پذیر است.
- ۴- در صورت تعیین استاد راهنمای دوم حداقل میزان مشارکت استاد راهنمای اصلی ۵۰ درصد می‌باشد.
- ۵- هر پایان‌نامه ارشد در صورت داشتن راهنمای دوم می‌تواند یک مشاور و در غیر این صورت می‌تواند دو مشاور داشته باشد (مجموع استادان راهنما و مشاور حداکثر سه نفر می‌باشد).
- ۶- تغییر استاد راهنما/مشاور با تأیید گروه آموزشی و شورای دانشکده/پژوهشکده در موارد خاص قابل بررسی و تصمیم‌گیری است.
- ۷- طرح پیشنهادی پایان‌نامه با تصویب شورای گروه آموزشی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و نهایتاً شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد.
- ۸- در موارد خاص تغییر موضوع پایان‌نامه پس از تأیید گروه آموزشی امکان‌پذیر است. چنانچه تغییر موضوع رساله منجر به تغییرات اساسی در پیشنهاد شود، می‌بایست اصلاحیه پیشنهاد با تأیید گروه

آموزشی و تصویب در شورای دانشکده/پژوهشکده به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی و استعدادهای درخشان برسد.

۹- تغییر استاد راهنما پس از تصویب پیشنهاد صرفاً در صورت تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکانپذیر است.

۱۰- دفاع از پایان‌نامه حداقل سه ماه پس از تصویب موضوع آن در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل انجام است. در صورت تغییر محتوای پروپوزال و یا تغییر استادان راهنما و مشاور، دفاع از پایان‌نامه حداقل سه ماه پس از آخرین تغییرات امکان پذیر می‌باشد.

۱۱- ترکیب هیات داوران متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور، و دو داور متخصص (شامل یک نفر عضو هیئت علمی گروه آموزشی با مرتبه حداقل استادیاری و یک نفر عضو هیات علمی خارج از گروه با مرتبه حداقل دانشیاری) می‌باشد. همچنین جلسه دفاع با حضور استاد راهنمای اصلی، هر دو داور و نماینده تحصیلات تکمیلی رسمیت می‌یابد.

۱۲- داور متخصص توسط گروه آموزشی پیشنهاد و توسط شورای دانشکده تعیین می‌شود.

۱۳- دانشجو ملزم است حداقل دو هفته قبل از برگزاری جلسه دفاع، مجوز دفاع را از تحصیلات تکمیلی دانشگاه دریافت کرده باشد و پایان‌نامه را برای داوران مربوط ارسال نماید.

ماده ۳۶. نمره پایان‌نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به‌صورت کیفی و به‌شرح زیر انجام می‌شود:

- مردود (کمتر از ۱۴)

- قبول با درجه؛ متوسط (۱۵/۹۹ - ۱۴)، خوب (۱۷/۹۹ - ۱۶)، خیلی خوب (۱۸/۹۹ - ۱۸) و یا عالی (۲۰ - ۱۹)

تبصره ۱: تغییر نمره پایان‌نامه که توسط هیئت داوران تایید شده است توسط سایر مراجع دانشگاه، به هیچ عنوان مجاز نیست.

تبصره ۲. حداکثر زمان اصلاح پایان‌نامه پس از برگزاری جلسه دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، ۳ ماه می‌باشد. هیئت داوران موظف است در جلسه دفاع، برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تایید نشود، نحوه ارائه نمره نهایی و قبولی یا عدم قبولی پایان‌نامه را تعیین تکلیف کند.

تبصره ۳. چنانچه ارزشیابی پایان‌نامه مردود اعلام شود، با تأیید هیئت داوران حداکثر یک نیمسال تحصیلی به دانشجو اجازه داده می‌شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیئت داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از پایان‌نامه خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجو در دفاع از پایان‌نامه در بار دوم، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۶:

۱- در صورت عدم انجام اصلاحات در موعد مقرر دانشجو مشمول پرداخت جریمه مطابق تعرفه مصوب هیات امناء می‌شود.

۲- مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه دانشجو باید زیر نظر استاد راهنما و با تایید وی چاپ و منتشر گردد.

۳- ارزشیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی، نحوه نگارش رساله، یافته‌ها و برون دادهای پژوهشی صورت می‌گیرد.

ماده ۳۷. ملاک دانش آموختگی، گذراندن همه واحدهای درسی دوره، کسب میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان‌نامه است.

تبصره ۱. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجوی کارشناسی ارشد پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد، اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۸ واحد از درس‌هایی که در آن نمره بین ۱۲ تا ۱۴ را کسب کرده است، میانگین کل دوره را به استثنای پایان‌نامه به حداقل ۱۴ برساند تا به وی اجازه دفاع از پایان‌نامه داده شود. در غیر این صورت، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲. در صورتی که دانشجو با اتمام سنوات تحصیلی موفق به دفاع از پایان‌نامه نشود از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۳. در رشته‌هایی که در برنامه درسی آنها، پایان‌نامه پیش‌بینی نشده است، از تبصره فوق مستثنی هستند و شرط موفقیت در دفاع از پایان‌نامه، از شروط ملاک دانش آموختگی دانشجویان آن رشته حذف می‌گردد.

تبصره ۴. دانشگاه می‌تواند به دانشجویی که به هر دلیل نتواند در سنوات مجاز، دوره تحصیلی را به پایان برساند، برابر ضوابط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را اعطا کند.

تبصره ۵. تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان‌نامه است.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۷:

۱- گذراندن دروس جهت جبران معدل باید بلافاصله پس از اتمام واحدهای درسی و یا اطمینان از کسر معدل، با تایید گروه و دانشکده انجام شود.

۲- . تاریخ دانش آموختگی در شیوه آموزشی برابر با ثبت آخرین نمره درسی است.

ماده ۳۸. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان‌نامه مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی- برداری و دیگر مصادیق) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۱. در صورت احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور، تخلف مذکور بررسی و متناسب با میزان تخلف، تصمیم-

گیری در مورد دانشجوی خاکی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

ج- دوره دکتری تخصصی

ماده ۳۹. مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیمسال تحصیلی است و تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است.

تبصره ۱. مدت مجاز تحصیل می‌تواند تا حداکثر دو نیمسال تحصیلی به شرط تایید دانشگاه افزایش یابد.

تبصره ۲: در صورت افزایش سنوات موضوع تبصره ۱ و موجه نبودن آن از نظر دانشگاه، پرداخت هزینه برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان جهت سنوات غیرمجاز، توسط هیئت امنای دانشگاه تصمیم‌گیری می‌شود.

تبصره ۳. **تحصیل همزمان در مقطع دکتری تخصصی:** با عنایت به نظریه فقه‌های شورای نگهبان و رأی هیات عمومی دیوان عدالت اداری به شماره بایگانی ۰۳۰۰۳۶۷ به تاریخ ۱۴۰۳ / ۹ / ۳ تحصیل همزمان (منظور تحصیل همزمان حداکثر در دو رشته تحصیلی (دو کدرشته محل) است) برای دانشجویان دکتری تخصصی صرفاً با رعایت شرایط زیر مجاز است و در سایر موارد تحصیل همزمان مجاز نمیباشد.

۱- دانشجوی دارای توانمندی در مقطع دکتری تخصصی که مشمول تحصیل همزمان در مقطع دکتری تخصصی میباشد دانشجویی است که در آزمون کتبی کدترکیب رشته تحصیلی اول آزمون نیمه متمرکز دکتری تخصصی برگزار شده توسط سازمان سنجش آموزش کشور رتبه ۱ را بدست آورده باشد

۲- دانشجوی مشمول تحصیل همزمان دارای شرایط بند ۱، مجاز به تحصیل در یکی از رشته‌های تحصیلی دکتری تخصصی همان کدترکیب قبولی که در دانشگاه قبولی رشته اول اجرا میشود، است. شروع به تحصیل در رشته تحصیلی دوم بایستی از ابتدای شروع به تحصیل در رشته تحصیلی اول باشد

۳- دانشجوی مشمول تحصیل همزمان دارای شرایط بند ۱، جهت تحصیل همزمان در رشته تحصیلی دوم در سالهای پس از پذیرش در رشته تحصیلی اول، یا تحصیل همزمان در دانشگاه دیگر، یا تحصیل همزمان در رشته تحصیلی در کدترکیب دیگر بایستی حتماً در آزمون نیمه‌متمرکز دکتری تخصصی سازمان سنجش آموزش کشور برای رشته تحصیلی دوم شرکت نموده و رتبه ۱ را از آزمون کتبی در کدترکیب رشته تحصیلی دوم کسب نماید

۴- دانشجوی مشمول تحصیل همزمان دارای شرایط بند ۱، میتواند در دوره‌های غیرحضوری مقطع کارشناسی یا کاردانی به تحصیل همزمان (به عنوان رشته تحصیلی دوم) اقدام نماید.

۵- دانشجوی مشمول تحصیل همزمان دارای شرایط بند ۱، جهت تحصیل همزمان در رشته تحصیلی دوم در مقطع کارشناسی ارشد بایستی حتماً در آزمون متمرکز کارشناسی ارشد سازمان سنجش آموزش کشور برای رشته تحصیلی دوم شرکت نموده و رتبه ۱ را در کدضرب رشته تحصیلی دوم کسب نماید

۶- رعایت شرایط و الزامات نظام‌وظیفه برای دانشجویان آقا برای ثبتنام در رشته تحصیلی دوم الزامی است.

۷- رعایت شرایط مصوبه ۹۰۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تاریخ ۱۴۰۳ / ۶ / ۲۰ و اصلاحات آتی آن برای ثبت نام در رشته تحصیلی دوم الزامی است

۸- دانشجویان پذیرفته شده به شیوه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان در مقطع دکتری تخصصی که دارای مدال طلا، نقره و برنز در المپیادهای علمی دانش‌آموزی مورد تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی (دارای مصوبه برای پذیرش بدون آزمون برای ورود به دانشگاه) میباشند و معدل مقطع کارشناسی ارشد ایشان بالای ۱۷ است، مشمول

بند ۳ الی ۷ تحصیل همزمان در مقطع دکتری تخصصی میشوند . کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی پذیرنده دانشجوی در رشته تحصیلی دوم موظف میباشند اطلاعات کامل فردی و رشته محل تحصیلی دانشجویانی که در رشته دوم (مطابق با ضوابط این مصوبه) تحصیل می کنند را به سازمان امور دانشجویان و سازمان سنجش آموزش کشور حداکثر ۶ ماه پس از شروع به تحصیل دانشجوی در رشته تحصیلی دوم اعلام نمایند.

تبصره های الحاقی ماده ۳۹:

- ۱- تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می شود.
- ۲- افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجوی برای نیمسال های نهم و دهم در اختیار شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، و برای نیمسال های یازدهم و بعدازآن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.
- ۳- ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال های یازدهم و بعدازآن، منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.
- ۴- دانشجوی موظف است پس از موفقیت در ارزیابی جامع، تا زمان دفاع از رساله، هر نیمسال نسبت به انتخاب واحد رساله و یا ثبت مجدد آن اقدام نماید.
- ۵- دانشجوی می تواند در طول نیمسال ششم از رساله خود دفاع کند.
- ۶- دانشجوی موظف است از نیمسال چهارم، تا زمان دفاع، در پایان هر نیمسال گزارش پیشرفت پژوهشی خود را به استاد راهنما ارائه دهد.
- ۷- ثبت انتخاب واحد در هر نیمسال (پس از گذراندن آزمون جامع) منوط به تأیید گزارش پیشرفت پژوهشی توسط استاد راهنما می باشد.
- ۸- دانشجوی انتخاب واحد نکرده یا دانشجویی که ثبت نام وی توسط استاد راهنما لغو شده است، چنانچه تا شروع امتحانات پایانی همان نیمسال تحصیلی درخواست ثبت نام با تأخیر و بازگشت به تحصیل ارائه دهد با موافقت استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و پرداخت جریمه می تواند اقدام به انتخاب واحد نماید.
- ۹- ثبت نام نکردن دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می شود. تصمیم در خصوص بازگشت دانشجوی به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.
- ۱۰- چنانچه دانشجوی در طول تحصیل از فرصت تحقیقاتی استفاده کند، مدت فرصت تحقیقاتی جزو سنوات تحصیلی دانشجوی محسوب می شود.
- ۱۱- دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان، تا نیمسال نهم از پرداخت شهریه آموزشی معاف است، اما برای نیمسال دهم و بعدازآن ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه است.

۱۲- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً یا توسط وکیل قانونی خود به صورت کتبی به مدیریت آموزشی دانشگاه ارائه کند. دانشجو مجاز است فقط برای یکبار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود.

۱۳- چنانچه دانشجوی هزینه پرداز درخواست انصراف خود را از دو هفته تا دو ماه از آغاز نیمسال تحصیلی ارائه دهد، ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یادشده باشد، لازم است شهریه به صورت کامل پرداخت گردد.

۱۴- چنانچه دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان در هر بازه زمانی از نیمسال از ادامه تحصیل انصراف دهد، ملزم به پرداخت هزینه آموزش رایگان کل نیمسال به حساب سازمان امور دانشجویان می باشد.

ماده ۴۰. نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو به هر دلیل نتواند درسی را بگذراند، و درس مذکور مجدداً در دانشگاه ارائه نشود، می تواند با نظر گروه آموزشی، درس دیگری را جایگزین نماید. نمره درس مردودی در ریزنمرات ثبت می شود و در میانگین نیمسال و کل محاسبه می شود.

ماده ۴۱. برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ و احراز بسندگی زبان خارجی مطابق شیوه نامه ابلاغی معاونت آموزشی وزارت الزامی است.

تبصره ۱. حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع، ۱۶ است. در غیر این صورت، دانشجو مجاز است، صرفاً یکبار دیگر در ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند. در صورت عدم کسب نمره، امکان ادامه تحصیل از دانشجو سلب می شود.

تبصره ۲. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجوی دکتری تخصصی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۶ باشد اجازه ورود به مرحله ارزیابی جامع را ندارد و تنها یک نیمسال «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» به وی فرصت داده می شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۶ واحد از درس هایی که در آن نمره بین ۱۴ تا ۱۶ را کسب کرده است، میانگین کل دوره را به حداقل ۱۶ برساند تا به وی اجازه ورود به ارزیابی جامع داده شود. در غیر این صورت، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

❖ تبصره های الحاقی ماده ۴۱:

۱- حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع ۱۶ است. آزمون کتبی ۷۰ درصد و مصاحبه شفاهی ۳۰ درصد نمره کل ارزیابی جامع را تشکیل می دهند.

- ۲- چنانچه میانگین کل نمرات دانشجوی دکتری پس از گذراندن تمامی واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۶ شود، دانشجو موظف است صرفاً در فرصت یک نیمسال تحصیلی، جهت ترمیم معدل کل، با نظر استاد راهنما و گروه آموزشی، حداکثر دو درس از درس‌هایی که از آن‌ها نمره بین ۱۴ تا ۱۶ کسب کرده را مجدداً اخذ و میانگین کل دوره را ارتقاء دهد. در صورتی که دانشجو با وجود استفاده از این فرصت نتواند معدل خود را به حد مطلوب ارتقا دهد، مشمول اعمال مقررات می‌شود.
- ۳- ارزیابی جامع هر رشته تحصیلی دکتری حداکثر چهار بار در سال؛ در آبان و دی برای نیمسال اول، و در اردیبهشت و تیر برای نیمسال دوم، توسط گروه آموزشی یا دانشکده/پژوهشکده مربوط و با نظارت مدیریت تحصیلات تکمیلی برگزار می‌شود. فاصله زمانی مجاز میان آزمون کتبی و مصاحبه شفاهی ارزیابی جامع، حداکثر دو هفته هست.
- ۴- هر دانشجوی مقطع دکتری موظف است در اولین نیمسال پس از اتمام دوره آموزشی، ارزیابی جامع را انتخاب و در آزمون کتبی و شفاهی شرکت کند. همچنین حداکثر تا دوهفته قبل از تاریخ آزمون کتبی نسبت به اخذ مجوز آزمون از مدیریت تحصیلات تکمیلی اقدام نماید. در صورت عدم شرکت در آزمون، نمره صفر به عنوان نتیجه ارزیابی جامع در کارنامه وی ثبت می‌شود.
- ۵- در صورت مردودی در ارزیابی جامع، دانشجو باید ارزیابی جامع را در نیمسال بعدی انتخاب و پس از اخذ مجوز از مدیریت تحصیلات تکمیلی در ارزیابی شرکت نماید. فرصت دوم شرکت در ارزیابی جامع قابل تمدید در نیمسال بعدی نخواهد بود.
- ۶- در صورت مردودی در فرصت دوم، پرونده دانشجو برای تصمیم‌گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص موسسه ارجاع می‌شود. در هر صورت دانشجو باید تا پایان نیمسال پنجم تحصیلی خودارزیابی جامع را با موفقیت گذرانده باشد در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.
- ۷- دانشجوی دکتری مجاز است در هر نیمسال تحصیلی حداکثر یکبار در ارزیابی جامع شرکت نماید.
- ۸- ترکیب مواد امتحانی آزمون کتبی شامل ۳ درس از دروس پیشنهادی استاد راهنما و انتخاب توسط گروه آموزشی تعیین می‌شود.
- ۹- در مجموعه دروس امتحانی آزمون جامع برای هر دانشجو، هر استاد می‌تواند حداکثر طراح یک درس باشد.
- ۱۰- هیأت داوران مصاحبه شفاهی متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور، دو داور متخصص داخلی (عضو هیأت علمی دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری و با تأیید گروه آموزشی) و

نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه و بدون حق رأی به انتخاب مدیر تحصیلات تکمیلی) می‌باشد. همچنین در مواردی که دو نفر داور متخصص با مرتبه حداقل استادیاری در داخل دانشگاه در دسترس نباشد، دعوت از اعضای هیأت علمی مؤسسات دیگر با مرتبه حداقل دانشیاری به‌عنوان داور بلامانع است. مصاحبه شفاهی ارزیابی جامع با حضور استاد راهنمای اصلی، هر دو داور و نماینده تحصیلات تکمیلی رسمیت می‌یابد.

۱۱- احراز بسندگی زبان خارجی دانشجوی به یکی از شیوه‌های زیر امکان‌پذیر است:

- کسب نمره ۵۰ از ۱۰۰ در درس زبان آزمون ورودی دکتری
- کسب حدنصاب آزمون‌های زبان مورد تأیید دانشگاه به شرح جدول زیر:

نوع آزمون	MSRT یا MHLE	TOLIMO	IELTS Academic	TOEFL IBT	TOEFL CBT	TOEFL PBT	TOEPCK University of kashan	اشتمال آزمون زبان عربی
نمره کل	۱۰۰	۶۷۷	۹	۱۲۰	۳۰۰	۶۷۷	۱۰۰	۱۰۰
حدنصاب ارزیابی جامع و دفاع	۴۵	۴۰۵	۴,۵	۵۷	۱۳۵	۴۰۵	۴۵	۵۰
	۴۵	۴۰۵	۴,۵	۵۷	۱۳۵	۴۰۵	۴۵	—
	۵۰	۴۵۰	۵	۶۰	۱۵۰	۴۵۰	۵۰	—

نمرات آزمون اشتمال دانشگاه‌هایی که از سوی سازمان امور دانشجویان ابلاغ شده باشد، موردپذیرش می‌باشد

- تأیید بسندگی زبان توسط استاد راهنما به شرط کسب ۸۰ درصد حدنصاب‌های اعلامی در جدول فوق و تأیید گروه آموزشی

ماده ۴۲. «تغییر رشته» یا «انتقال» یا «تغییر گرایش» دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۴۲:

۱- در موارد خاص، دانشجوی می‌تواند با موافقت گروه آموزشی به دانشگاه کاشان یا سایر دانشگاه‌های کشور میهمان شود.

۲- دانشجوی دوره روزانه سایر دانشگاه‌های کشور، در نیمسال‌های میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه دانشجوی نوبت دوم به دانشگاه کاشان می‌باشد.

۳- دانشجوی نوبت دوم در دوران میهمانی در دانشگاه کاشان، ملزم به پرداخت شهریه ثابت و متغیر به این دانشگاه می‌باشد. در ضمن چنانچه دانشجوی نوبت دوم دانشگاه کاشان، به سایر دانشگاه‌های کشور میهمان شود، در دوران میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه ثابت به دانشگاه کاشان می‌باشد.

ماده ۴۳. دانشجو موظف است مطابق با ضوابط دانشگاه تا قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، استاد راهنما و موضوع رساله خود را (با نظر استاد راهنما) به تصویب گروه آموزشی برساند. در صورت عدم تعیین استاد راهنما و موضوع رساله در موعد مقرر در گروه آموزشی، دانشجو مشمول امتیازات تبصره ۲ ماده ۳۹ این آیین‌نامه نمی‌شود و سنوات دانشجو موضوع تبصره ۲ ماده ۳۹ موجه قلمداد نمی‌شود.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۴۳:

۱- دانشجو موظف است طرح پیشنهادی رساله (پروپوزال) خود را حداکثر تا یک سال پس از قبولی در ارزیابی جامع و حداکثر تا پایان نیمسال ششم به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه برساند. دانشجویان دکتری که تا پایان نیمسال ششم پروپوزال مصوب تحصیلات تکمیلی نداشته باشند، از ادامه تحصیل محروم می‌شوند.

۲- طرح پیشنهادی رساله با تأیید شورای گروه آموزشی، سپس با برگزاری جلسه دفاع از آن در حضور هیأت داوران و آنگاه تصویب در شورای دانشکده/پژوهشکده قابل اجرا بوده و با تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد.

۳- در موارد خاص تغییر موضوع رساله پس از تأیید گروه آموزشی امکان‌پذیر است. چنانچه تغییر موضوع رساله منجر به تغییرات اساسی در پیشنهاد شود، می‌بایست اصلاحیه پیشنهاد با تأیید گروه آموزشی و برگزاری مجدد جلسه دفاع در حضور هیأت داوران و تصویب در شورای دانشکده/پژوهشکده به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی و استعدادهای درخشان برسد.

۴- هیأت داوران متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور و سه داور متخصص (عضو هیأت علمی گروه آموزشی با مرتبه حداقل استادیاری) هستند که در گروه آموزشی تعیین می‌شوند. در شرایط خاص انتخاب حداکثر دو داور از خارج گروه امکان‌پذیر است. در این حال، یکی از داوران خارج از گروه آموزشی می‌تواند از خارج دانشگاه با حداقل مرتبه‌ی دانشیاری انتخاب شود. جلسه دفاع از پیشنهاد با حضور استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و داوران داخلی رسمیت می‌یابد.

۵- چنانچه در جلسه دفاع از پیشنهاد، اصلاحاتی برای دانشجو تعیین شود، دانشجو باید حداکثر در مدت دو ماه، نسبت به انجام اصلاحات موردنظر هیأت داوران اقدام نماید. در غیر این صورت، دانشجو ملزم به دفاع مجدد از پیشنهاد خود خواهد بود.

ماده ۴۴. تصویب پیشنهاد رساله در دانشگاه پس از گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع، شرط لازم برای اجرای رساله در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره ۱. رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت‌دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای آموزشی دانشگاه تصویب می‌کند.

تبصره ۲. دانشگاه مجاز است موارد زیر را به‌عنوان جانشین آزمون جامع از دانشجو بپذیرد و نمره آن را بر اساس ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی موضوع ماده ۵۱ این آیین‌نامه ثبت نماید:

- در صورت کسب میانگین کل ۱۸ و بالاتر توسط دانشجو به شرط عدم مردودی در دروس گذرانده شده
- کسب میانگین کل ۱۷ و بالاتر و انتشار یک مقاله علمی در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی در دوران تحصیل دکتری تخصصی با وابستگی دانشگاه محل تحصیل دوره دکتری و تا پیش از زمان آزمون جامع
- کسب میانگین کل ۱۷ و بالاتر و ثبت یک اختراع داخلی یا بین‌المللی در مراجع ثبت اختراع معتبر در دوران تحصیل دکتری تخصصی تا پیش از زمان آزمون جامع

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۴۴:

۱- در صورت کسب معدل کل ۱۹ و بالاتر توسط دانشجو، دانشجو معاف از امتحان کتبی آزمون جامع خواهد بود. در این صورت قبولی در آزمون جامع منوط به کسب ۷۰٪ نمره آزمون شفاهی خواهد بود.

ماده ۴۵. دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنمای اول به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیأت علمی دارای شرایط دانشگاه محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری با تأیید گروه آموزشی تعیین می‌شود. انتخاب استاد راهنمای دوم و استاد/استادان مشاور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید گروه آموزشی از میان اعضای هیأت علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط در جامعه و صنعت، امکان‌پذیر است.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۴۵:

۲- استاد راهنمای دوم در صورت پیشنهاد استاد راهنمای اصلی و با تأیید گروه آموزشی تعیین می‌شود. استاد راهنمای دوم می‌تواند عضو هیأت علمی دانشگاه کاشان یا دیگر دانشگاه‌های معتبر داخلی و خارجی (با حداقل مرتبه استادیاری) و یا دانش‌آموخته دکتری تخصصی در رشته مرتبط با موضوع پیشنهاد از یکی از دانشگاه‌های دولتی داخلی یا معتبر خارجی باشد. در هر حال، تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجو باید با هدایت و نظارت استاد راهنمای اصلی انجام گیرد.

۳- در صورت تعیین استاد راهنمای دوم حداقل میزان مشارکت استاد راهنمای اصلی ۵۰ درصد می‌باشد.

۴- هر رساله دکتری می‌تواند حداکثر دو مشاور نیز داشته باشد.

۵- در موارد خاص تغییر استاد راهنما با تأیید گروه آموزشی و شورای دانشکده/پژوهشکده قابل بررسی و تصمیم‌گیری است.

۶- تغییر استاد راهنمای اول پس از موفقیت در آزمون جامع، صرفاً با تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی امکان‌پذیر می‌باشد.

۷- تغییر استاد راهنمای دوم و یا استاد مشاور بعد از تصویب پروپوزال با تأیید گروه آموزشی و دانشکده موردپذیرش است.

ماده ۴۶. دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیل با عنوان فرصت تحقیقاتی در یکی از دانشگاه‌های داخلی یا خارجی با رعایت ضوابط و مقررات مشغول به فعالیت شود.

ماده ۴۷. دانشجو پس از تدوین رساله و مشروط بر تائید استاد/استادان راهنما از حداقل کفایت دستاوردهای علمی، مجاز است در حضور هیأت داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱. محدوده شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی با رعایت تبصره ۲ و ۳ همین ماده توسط معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با مشارکت معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و پس از تصویب در شورای آموزشی دانشگاه قابل اجرا است.

تبصره ۲: در تعیین شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی موضوع تبصره ۱ این ماده با توجه به اهمیت انتشار دستاوردهای علمی و مرجعیت علمی کشور، چاپ دو مقاله علمی پژوهشی یا مروری معتبر و مستخرج از رساله در نشریات با درجه الف و ب مورد تائید معاونت پژوهشی وزارت یا نشریات نمایه شده بین‌المللی معتبر مورد تائید دانشگاه و یا ثبت اختراع خارجی در دفاتر بین‌المللی ثبت اختراع معتبر مورد تائید دانشگاه الزامی است. دانشگاه می‌تواند مواردی همچون نظریه‌پردازی، چاپ کتاب، ثبت اختراع داخلی در مراجع رسمی ثبت اختراع کشور را در چارچوب سازوکار پیش‌بینی شده در تبصره ۱ همین ماده جایگزین مقاله دوم پذیرفته شده نماید.

تبصره ۳: اخذ کد DOI یا DOR (ویژه مقالات علمی پژوهشی مجلات علمی داخل کشور) معادل چاپ مقاله محسوب می‌شود.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۴۷:

۱- دفاع از رساله حداقل شش ماه پس از تصویب موضوع آن در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل انجام است.

۲- در صورت تغییر محتوای پروپوزال و یا تغییر استادان راهنما و مشاور، دفاع از رساله حداقل شش ماه پس از آخرین تغییرات امکان‌پذیر هست.

۳- برای صدور مجوز دفاع، مقالات علمی-پژوهشی پذیرش شده با تأیید معاون پژوهشی دانشکده/رئیس پژوهشکده نیز قابل قبول است. نامه رسمی از نشریه مبنی بر تأیید پذیرش مقاله و تعیین نوبت چاپ باید ارائه شود.

۴- نام دانشجو به عنوان نویسنده اول و نام استاد راهنما به عنوان نویسنده مسئول باید در مقاله/پتنت، ذکر شده باشد. همچنین سایر نویسندگان مقاله/پتنت صرفاً می توانند، از میان استادان راهنما/مشاور و یا استاد دوره فرصت تحقیقاتی باشند.

۵- دانشجویان دوره فرصت تحقیقاتی می توانند دانشگاه دوره فرصت را به عنوان وابستگی سازمانی دوم خود در مقاله قید کنند.

۶- دانشگاه کاشان باید به عنوان وابستگی سازمانی دانشجو طبق مصوبه شورای پژوهشی دانشگاه در مقاله قید شده باشد.

۷- نشریه های علمی داخلی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت درمان و آموزش عالی و کمیسیون نشریات حوزه و نیز نشریه های علمی خارجی در دو نمایه JCR و SJR معتبر می باشند.

۸- اعتبار علمی-پژوهشی مقاله و نیز مستخرج بودن کامل مقاله/پتنت از رساله باید به تأیید شورای گروه آموزشی برسد.

۹- ترکیب هیأت داوران متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور، و سه داور متخصص (عضو هیأت علمی دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری و با تأیید گروه آموزشی) و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه و بدون حق رأی به انتخاب مدیر تحصیلات تکمیلی) می باشد. حداقل یکی از داوران متخصص باید خارج از دانشگاه و با حداقل مرتبه ی دانشیاری باشد. در شرایط خاص، داور خارج از گروه آموزشی با مرتبه حداقل دانشیاری می تواند جایگزین داور خارج از دانشگاه شود. همچنین جلسه دفاع با حضور استاد راهنمای اصلی، هر سه داور و نماینده تحصیلات تکمیلی رسمیت می یابد.

۱۰- استاد راهنمای فرصت تحقیقاتی نمی تواند به عنوان داور دفاع از رساله دکتری انتخاب شود.

۱۱- دانشجو ملزم است حداقل سه هفته قبل از برگزاری جلسه دفاع، رساله را برای داوران مربوط ارسال نماید. چنانچه در جلسه دفاع، اصلاحاتی برای دانشجو تعیین شود، دانشجو موظف است در فرصت حداکثر سه ماه از روز دفاع، اصلاحات موردنظر را انجام دهد، در غیر این صورت مشمول پرداخت جریمه مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه می شود.

۱۲- دانشجو موظف است مقاله یا مقالات مستخرج از رساله خود در دوره دانشجویی و حتی پس از دانش‌آموختگی را زیر نظر استاد راهنما و با تأیید وی چاپ و منتشر کند.

ماده ۴۸. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:

- مردود (کمتر از ۱۶)؛
 - قبول با درجه؛ خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹) و یا عالی (۱۹ تا ۲۰).
- تبصره ۱.** چنانچه ارزشیابی رساله، مردود اعلام شود، با تأیید هیأت داوران حداکثر یک نیمسال تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیأت داوران، یکبار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجو در دفاع از رساله در بار دوم، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.
- تبصره ۲.** حداکثر زمان اصلاح رساله پس از برگزاری جلسه نهایی دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، ۳ ماه می‌باشد. هیأت داوران موظف است در جلسه دفاع، برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تأیید نشود، نحوه ارائه نمره نهایی و قبولی یا عدم قبولی رساله را تعیین تکلیف کند.
- تبصره ۳.** دانشجویی که در سنوات مجاز تحصیلی با موفقیت از رساله خود دفاع نکند، با رعایت ضوابط مربوط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را دریافت می‌کند.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۴۸:

- ۱- ارزشیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام‌شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی، نحوه نگارش رساله، یافته‌ها و برون دادهای پژوهشی صورت می‌گیرد.

ماده ۴۹. ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن همه واحدهای درسی دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله است.

تبصره ۱. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

ماده ۵۰. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی-برداری و دیگر مصادیق) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط تعیین‌شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۱. در صورت احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه با رعایت ضوابط تعیین‌شده توسط کارگروه مذکور، تخلف مذکور بررسی و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۵۱. دانشگاه‌هایی که هم‌زمان دارای هیئت امناء و هیئت ممیزه مستقل می‌باشند موظف هستند حداکثر تا پیش از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ نسبت به تدوین شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه اقدام نمایند و آن را جهت اجرا ابلاغ نمایند و یک رونوشت از شیوه‌نامه اجرایی را به معاونت آموزشی وزارت ارسال نمایند.

تبصره ۱. دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه جامع علمی کاربردی، دانشگاه فنی و حرفه‌ای و دانشگاه فرهنگیان موظف می‌باشند شیوه‌نامه اجرایی این آیین‌نامه را حداکثر تا پیش از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ در سازمان مرکزی خود تدوین و جهت اجرا ابلاغ نمایند و یک رونوشت از شیوه‌نامه اجرایی را به معاونت آموزشی وزارت ارسال نمایند.

تبصره ۲. دانشگاه‌هایی که دارای هیئت امناء و هیئت ممیزه مستقل به‌طور توأمان نمی‌باشند از شیوه‌نامه اجرایی دانشگاه جامع و معین دولتی استان محل استقرار خود مندرج در بند ۳۹ پیوست شماره ۱ این آیین‌نامه تبعیت می‌نمایند.

تبصره ۳. رعایت کلیه مواد و تبصره‌های این آیین‌نامه در شیوه‌نامه اجرایی تدوین‌شده توسط دانشگاه الزامی است.

تبصره ۴. دانشگاه موظف هستند این آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی مورد بهره‌برداری برای آن را از طریق درگاه‌های اطلاع‌رسانی خود به اطلاع دانشجویان و اعضاء هیأت علمی دانشگاه برسانند.

تبصره ۵. در صورت عدم تصویب و ابلاغ شیوه‌نامه اجرایی توسط دانشگاه پیش از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳، آخرین شیوه‌نامه اجرایی دانشگاه تهران (شیوه‌نامه تدوین‌شده برای ورودی‌های سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ مطابق مواد این آیین‌نامه) ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۶. برای دانشجویان هر ورودی (تا پایان دوره تحصیلی) شیوه‌نامه اجرایی شروع دوره ملاک عمل است.

ماده ۵۲. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و پاسخگویی قانونی به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۵۳. این آیین‌نامه و تبصره‌های آن برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و پس‌از آن لازم‌الاجراست. مواردی که در شیوه‌نامه اجرایی دانشگاه‌ها مطابق با این آیین‌نامه تنظیم می‌شود نیز برای دانشجویان ورودی سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و پس‌از آن لازم‌الاجراست. برای دانشجویان ورودی‌های پیشین، مطابق با آیین‌نامه‌های ابلاغی دوره‌های خود عمل می‌شود.

❖ تبصره الحاقی ماده ۵۳:

مسئولیت حسن اجرای شیوه‌نامه اجرائی این آیین‌نامه و پاسخگویی قانونی به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد تبصره‌های الحاقی عهده معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است

ماده ۵۴. این آیین‌نامه با یک مقدمه، ۵۴ ماده و یک پیوست، در جلسه شماره ۹۶۲ تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی رسید و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و مستندات مرتبط با مقررات آموزشی قبلی برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و پس‌از آن لغو و بلااثر است.

پیوست شماره ۱ آیین نامه

(تعاریف)

۱. **وزارت:** منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. **شورای عالی برنامه ریزی آموزشی:** منظور شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت است.
۳. **دانشگاه:** منظور هر یک از دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز تأسیس از مراجع ذی ربط که مجری دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی هستند.
۴. **آموزش رایگان:** منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه های استفاده کننده از بودجه عمومی دولت) است.
۵. **مدرس:** عضو هیأت علمی دانشگاه یا شخصی که به واسطه ابلاغ رسمی از جانب دانشگاه برای تدریس یک یا چند درس در دانشگاه بکارگیری می شود.
۶. **دانشجو:** فردی است که در یکی از دوره های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و به تحصیل مشغول است.
۷. **دانش آموخته:** فردی است که یکی از رشته های دوره های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.
۸. **حضور:** شیوه ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای تحصیلی دانشگاه شرکت می کند.
۹. **غیرحضور:** شیوه ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیتهای تحصیلی دارد.
۱۰. **نیمه حضور:** شیوه ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخش دیگر غیرحضور به انجام می رسد.
۱۱. **شهریه پرداز:** منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه ها است.
۱۲. **نیمسال تحصیلی:** بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
۱۳. **بازه تابستانی:** بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات است.
۱۴. **برنامه درسی:** مجموعه به هم پیوسته ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی است.
۱۵. **واحد درسی:** ارزش مقداری درسی است که ساعات هر واحد مطابق آیین نامه تدوین و بازنگری برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی تعیین می شود و طبق برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی اجرا می شود.
۱۶. **درس جبرانی:** درسی است که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده می شود. این نوع درس فقط برای دانشجویانی که از رشته های غیر مرتبط وارد دوره شده اند مطابق ضوابط وزارت قابل ارائه است.
۱۷. **مشروطی:** وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیمسال، برحسب مقررات هر دوره تحصیلی، میانگین کمتر از حدنصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.
۱۸. **رشته تحصیلی:** یک شعبه فرعی از شاخه های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می انجامد.
۱۹. **گرایش تحصیلی:** به شعبه ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می شود. اختلاف درس ها در دو

گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.

۲۰. **کاردانی پیوسته:** دوره تحصیلی است که دارندگان مدرک دیپلم، (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شوند و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نائل می‌آیند.

۲۱. **کاردانی ناپیوسته:** دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شود و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نائل می‌آید.

۲۲. **کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد شده و با گذراندن حداقل ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی نائل می‌آید.

۲۳. **کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۲۴. **کارشناسی ارشد:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۲۵. **دکتری تخصصی:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

۲۶. **گروه آزمایشی:** مجموعه رشته‌های تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته‌بندی می‌شود.

۲۷. **گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به‌منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۸. **مجموعه امتحانی:** منظور مجموعه امتحانی مندرج در دفترچه ثبت‌نام آزمون سازمان سنجش آموزش کشور است.

۲۹. **شورای آموزشی:** یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به‌منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود.

۳۰. **شیوه آموزشی-پژوهشی:** شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه و یا رساله می‌شود.

۳۱. **شیوه مجازی:** شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجوی آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت‌نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند. در این شیوه دانشجو نیمه‌حضوری یا غیرحضوری تحصیل می‌کند.

۳۲. **ارزیابی جامع:** بررسی همه‌جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.

۳۳. **راهنمای آموزشی:** عضو هیأت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی و پژوهشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا از تاریخ ورود تا پایان دوره تحصیلی، راهنمای تحصیل دانشجو در دوره کاردانی و کارشناسی باشد.

۳۴. **پایان‌نامه:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.

۳۵. **رساله:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/استادان راهنما و بر اساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می‌شود.

۳۶. **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان‌نامه یا رساله بر عهده دارد.

۳۷. **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیأت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه و یا رساله بر عهده دارد.

۳۸. **هیأت داوران:** اعضای هیأت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه و یا رساله دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.

۳۹. **دانشگاه جامع و معین دولتی استان موضوع آیین‌نامه مذکور:** آذربایجان شرقی (دانشگاه تبریز)، آذربایجان غربی (دانشگاه ارومیه)، اردبیل (دانشگاه محقق اردبیلی)، اصفهان (دانشگاه اصفهان)، البرز (دانشگاه خوارزمی)، ایلام (دانشگاه ایلام)، بوشهر (دانشگاه خلیج فارس)، تهران (دانشگاه تهران)، چهارمحال و بختیاری (دانشگاه شهرکرد)، خراسان جنوبی (دانشگاه بیرجند)، خراسان شمالی (دانشگاه بجنورد)، خراسان رضوی (دانشگاه فردوسی مشهد)، خوزستان (دانشگاه شهید چمران اهواز)، زنجان (دانشگاه زنجان)، سمنان (دانشگاه سمنان)، سیستان و بلوچستان (دانشگاه سیستان و بلوچستان)، فارس (دانشگاه شیراز)، قزوین (دانشگاه امام خمینی (ره) قزوین)، قم (دانشگاه قم)، کردستان (دانشگاه کردستان)، کرمان (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، کرمانشاه (دانشگاه رازی)، کهگیلویه و بویراحمد (دانشگاه یاسوج)، گلستان (دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان)، گیلان (دانشگاه گیلان)، لرستان (دانشگاه لرستان)، مازندران (دانشگاه مازندران)، مرکزی (دانشگاه اراک)، هرمزگان (دانشگاه هرمزگان)، همدان (دانشگاه بوعلی سینا)، یزد (دانشگاه یزد)

۴۰. **هزینه‌های رفاهی:** منظور تسهیلات و امکانات غیر آموزشی مانند کمک‌هزینه‌های خوابگاه، تغذیه، ایاب و ذهاب و سایر مواردی که توسط دانشگاه به‌صورت رایگان یا یارانه‌ای به دانشجو تخصیص می‌یابد.